

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 14) และมาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 18)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม พุทธศักราช 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 1-23) กำหนดในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ที่ได้อธิบายตั้งแต่มาตรา 22 ไปจนถึงมาตรา 30 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จึงเป็นประเด็นสำคัญว่าครู คือ หัวใจของความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่จะมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ในปัจจุบันจึงได้เกิดการตื่นตัวที่จะมาให้ความสำคัญในการพัฒนาครูและการผลิตครูที่มีคุณภาพ โดยมีการกำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง และมีการพัฒนาครูในหลากหลายวิธีการเพื่อที่จะให้ครูสามารถ จัดการเรียนรู้อุปกรณ์เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามรัฐธรรมนูญตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามหลักสูตรเพื่อสร้างเด็กไทยให้ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัย/พฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต และทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ โดยแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อร่วมมือร่วมพลังเรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลัก คือ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการ

การเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (บุญชอบ จันทาพูน, 2561, หน้า 4)

การเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในประเทศไทย เริ่มใช้กระบวนการนี้ในการพัฒนาครูในช่วงตั้งแต่ปลายปี 2558 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับคณะครุศาสตร์ได้ทำการวิจัยและนำเอากระบวนการ PLC มาใช้ในการพัฒนาครูเพื่อเป็นพื้นที่นำร่องของกระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2559 และปี 2560 ครุสภาได้จัดทำโครงการ ครุสภากำหนดจัดสรรเงินอุดหนุน เครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี 2560 แก่เครือข่ายทางวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพในรูปแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community : PLC) โดยครุสภาคาดหวังว่า การรวมตัวทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็น “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ที่แท้จริงและต่อเนื่องจะทำให้เพิ่มสมรรถนะ ในการทำงานของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอน การบริหาร และการปฏิรูปสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการรวมตัวรวมพลังของกลุ่มคนทางวิชาชีพที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นต่อตนเอง ต่อผู้เรียน และต่อวิชาชีพ การพัฒนาวิชาชีพที่มาจากการลงมือปฏิบัติบนฐานการทำงานจริงที่อิงพื้นที่การปฏิบัติงาน ภายใต้วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พันธกิจ และแนวคิดร่วมกัน ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างยั่งยืน ผ่านกระบวนการดำเนินงานของ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared Values and Norms) 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective Focus on Student Learning) 3) การร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (Collaboration) 4) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (Expert Advice and Study Visit) และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection Dialogue) อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ความสำคัญของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในปัจจุบันนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่ง มีงานวิจัยที่ระบุถึงความสำคัญของการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553, หน้า 231-232) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัย องค์ประกอบด้านกระบวนการ องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2558, บทคัดย่อ) กล่าวว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ประกอบด้วย กลยุทธ์ด้านหลักสูตร กลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอน และกลยุทธ์ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาของ (Hannahs A. J., 2009, p. 2) ชี้ให้เห็นว่าอุปสรรคสำคัญในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การมีเวลาในการทำงานร่วมกัน การขาดความกระตือรือร้นในการเปลี่ยนแปลง และขาดการสนับสนุนจากครู แต่มีความเชื่อว่า

การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมืออาชีพของชุมชนมีผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ (Duling K. S., 2012, Abstract) กล่าวว่าบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารและครู คือ การมีวิสัยทัศน์

ในการเรียนรู้และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคน มิติความเป็นผู้นำถือเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนวิชาชีพในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ส่วนการวิจัยของ Davis S. L. (2016, pp. 133-135) ได้ระบุถึง 6 เกณฑ์ที่จำเป็นสำหรับชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพที่มีประสิทธิภาพ (PLC) ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน การประเมินผลที่แท้จริง การสะท้อนผลการปฏิบัติ การตั้งค่าที่มั่นคง และสนับสนุนการบริหารระดับโรงเรียนที่เข้มแข็ง ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากที่ครูได้ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นความสำคัญของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงต้องมีการศึกษาหากลยุทธ์ที่จะนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ได้แก่ “โรงเรียนแม่จันวิทยาคม บริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ บนพื้นฐานวัฒนธรรมไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล” ภายใต้พันธกิจสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาการศึกษโดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ระดมทรัพยากรตามสภาพความต้องการและจำเป็น เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกตามมาตรฐานการศึกษาและรักษัความเป็นไทย 4) ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีจิตวิญญาณความเป็นครูและปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ 5) ส่งเสริมครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางวิชาการ 6) สร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา ทั้งในระดับท้องถิ่นภูมิภาค ระดับประเทศและระหว่างประเทศ และมีเป้าหมาย คือ 1) โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) โรงเรียนมีทรัพยากร เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 3) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกตามมาตรฐานการศึกษาและรักษัความเป็นไทย 4) บุคลากรมีจิตวิญญาณความเป็นครูและปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ 5) ครูมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเทียบเคียงมาตรฐานสากล 6) โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ระดับประเทศและระหว่างประเทศ (โรงเรียนแม่จันวิทยาคม, 2562ก, สื่อออนไลน์) แต่จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตัวชี้วัดที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวชี้วัดที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัดที่ 6 ประสิทธิภาพของ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา และตัวชี้วัดที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี แต่กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2558 ด้านผลการจัดการศึกษา ระบุว่า 1) ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผลสำเร็จต่ำกว่าระดับ ดี โดยครูต้องนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับต่าง ๆ มาวิเคราะห์และจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มอ่อน ปานกลาง เก่ง และออกแบบการสอนให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่จะต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกคนในแต่ละระดับชั้น รวมถึงควรมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา ปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรคมาประกอบการพิจารณาวางแผนผู้เรียนอย่างเป็นระบบที่สามารถขับเคลื่อนไปทั้งสถานศึกษา 2) ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาในด้านการแสดงออก การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง เห็นคุณค่าของผู้อื่น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างจิตสาธารณะ โดยการเจาะจงให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอหรือด้อยโอกาสกว่าอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมระดับชั้น รวมทั้งการคิดในแง่บวก โดยการจัดกิจกรรมนำเสนอผลงานหน้าชั้นให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่ม และมุ่งเน้นเป็นรายบุคคลทั้งกลุ่มผู้เรียนที่มีความกล้าแสดงออกระดับดี ปานกลาง และระดับต้องพัฒนา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตัวเอง เสริมแรงบวก จัดสรรเนื้อหาให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานของกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน ด้านการบริหารจัดการศึกษา ระบุว่า สถานศึกษาคควรทำการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการมาพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ควรส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบุว่า ครูควรพัฒนาตนเองในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้าช่วยในการเรียนการสอน ควรมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มีความชัดเจนในการประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ อีกทั้งควรควบคุม กำกับดูแล

ชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างทั่วถึงทุกคน เน้นวินัยในชั้นเรียนและการเข้าเรียนที่ตรงต่อเวลา (โรงเรียนแม่จันวิทยาคม, 2562ข, สื่อออนไลน์)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในปัญหาดังกล่าว ที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงการขาดการติดตามผลของการดำเนินงานของโรงเรียนและไม่นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพรอบสามมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงองค์กร การขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปัญหาล่าช้ามีผลแก่เด็กนักเรียนโดยตรง จากปัญหาที่ได้กล่าวมาของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์ถึงวิธีการ ขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่ผ่านมามีพบว่า โรงเรียนแม่จันวิทยาคม ได้ใช้กระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา แต่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังไม่มียุทธศาสตร์ประกอบ กระบวนการในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ขาดการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง บุคลากรขาดความรู้และความเข้าใจ ขาดความเชื่อมั่นว่ากระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะสามารถทำให้พัฒนาไปสู่ผลสำเร็จได้ จึงส่งผลต่อความไม่เห็นความสำคัญของการนำเอากระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายในการร่วมเรียนรู้กันน้อยไม่ครอบคลุมกับความต้องการพัฒนาของครูและบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้การพัฒนาโดยใช้กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่บรรลุเป้าหมายทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ ตลอดจนผลการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณภาพผู้เรียน และสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาด้านนโยบายของสถานศึกษา แนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม แนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นมีหลากหลายวิธี ผู้วิจัยเลือกที่จะหาแนวทางพัฒนาคุณภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนแม่จันวิทยาคมเพื่อส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะกระตุ้นให้เกิดการวางแผนลงมือปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครู ทั้งโรงเรียนด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม เพื่อผลิตแห่งการสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอน มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

ชั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการวิเคราะห์เอกสาร

1.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับรูปแบบ และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการบริหาร 5) ผลผลิต

1.1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.1.3 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการบริหาร 5) ผลผลิต

1.2.2 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ขึ้นไปที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

1.2.3 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ชั้นที่ 1.3 การสรุปผล การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยในชั้นตอนที่ 1 ชั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการวิเคราะห์เอกสาร และ ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการบริหาร 5) ผลผลิต

1.3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผลการวิจัยในชั้นตอนที่ 1 ชั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการวิเคราะห์เอกสาร และ ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.3 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ชั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

การยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม มายกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อ

ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

2.2.1 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารการศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 4 เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ขึ้นไปที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.2.2 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบและคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นที่ 2.3 การบรรณาธิการกิจรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในปีการศึกษา 2563 มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

3.1.1 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล /กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มงานวัดและประเมินผล ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จำนวน 118 คน ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563

3.1.2 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 1) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 1.2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 1.3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
- 2) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

4.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จำนวน 118 คน ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563

4.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม หมายถึง แนวทางที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าและนำมาสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ทฤษฎีระบบ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม หมายถึง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 หลักการของรูปแบบ หมายถึง สารสำคัญที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประกอบด้วย 3 หลักการ ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการกระจายอำนาจ

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายที่กำหนดขึ้น ซึ่งหลังจากการใช้รูปแบบแล้วจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีส่วนในการนำรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.4 กระบวนการบริหาร หมายถึง ขั้นตอนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การเรียนรู้ และการประเมินและการปรับปรุง

2.5 ผลผลิต หมายถึง คุณภาพผู้เรียนที่ได้จากการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ประกอบด้วย

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนตามหลักสูตร ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562

3.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน แบ่งคุณภาพเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ ระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ การประพฤติ ปฏิบัติของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เป็นลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมี 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน แบ่งคุณภาพเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ ระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์

4. ความถูกต้องของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ว่ามีความถูกต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

5. ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

6. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

7. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและครูผู้สอนโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ปีการศึกษา 2563 ที่มีต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ว่ามีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

8. โรงเรียนแม่จันวิทยาคม หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

9. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ของโรงเรียนแม่จันวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2563

10. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2563